

Datum
2019-10-23Diarienummer
KS-2019/2241.109Handläggare
Björn Rosborg
08-535 302 09
Bjorn.Rosborg@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Styrkraft i funktionshinderspolitiken (SOU 2019:23) – svar på remiss från Socialdepartementet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Bifogad skrivelse till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 oktober 2019, bilaga 1, överlämnas till Socialdepartementet som Huddinge kommuns yttrande över betänkandet Styrkraft i funktionshinderspolitiken (SOU 2019:23).

Sammanfattning

Huddinge kommun har fått betänkandet Styrkraft i funktionshinderspolitiken från Socialdepartementet för yttrande. Utredningen har haft i uppdrag att se över styrningen och uppföljningen av den nya funktionshinderpolitik som beslutades av riksdagen år 2017. Utredningens förslag riktar sig till den statliga sektorn och innebär inte några tillkommande kostnader för kommunerna.

Det nya målet för politiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Ärendet har gått på remiss till Huddinges funktionshinderråd samt kommunens förvaltningar då en nämndbehandling av tidsskäl inte var möjlig.

Kommunstyrelsens förvaltning anser att jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning är viktigt. Förvaltningen delar också utredningens bedömning att styrningen av insatser, reformer och utvärderingar behöver effektiviseras för att öka takten i genomförandet av funktionshinderspolitiken och att vissa samhällsområden behöver prioriteras för att snabbare nå det nationella målet. Förslaget till att inrätta en nationell samordnare är dock inte oproblemiskt.

Förvaltningen anser att uppföljningen bör fokusera på att skapa likvärdig service och jämlika livsvillkor för de med funktionsnedsättning. Det är också angeläget att påtala vikten av förebyggande insatser i det fortsatta arbetet.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 HuddingeBesök
Kommunalvägen 28Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Beskrivning av ärendet

Utredningen har haft i uppdrag att se över *styrningen och uppföljningen* av den nya funktionshinderpolitik som beslutades av riksdagen år 2017. Det nya målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning.

Prioriterade områden

Utredningen lägger fram förslag på hur politiken ska styras inom sju samhällsområden av särskild betydelse. Dessa är:

- Arbete och försörjning
- Utbildning och livslångt lärande
- Transporter
- Kultur
- Hälsa- och sjukvård samt tandvård
- Social välfärd och trygghet
- Bostad, byggd miljö och samhällsplanering

För dessa samhällsområden presenteras också övergripande mål och arbetsformer vilka syftar till att stödja en effektiv styrning och uppföljning av funktionshinderspolitiken.

En myndighet inom vart och ett av de sju prioriterade samhällsområdena föreslås ha ett särskilt samordnande ansvar. Myndigheterna ska även vara stödjande och pådrivande inom sitt verksamhetsområde.

Frågor av vikt

Sju frågor av särskild vikt ska också prioriteras i styrning och uppföljning av den nya funktionshinderspolitiken:

- Digitalisering
- Demokratisk delaktighet
- Rättssäkerhet och rättsväsende
- Fritid och idrott
- Folkhälsa
- Upphandling
- Konsumentfrågor

Nationell samordnare

En tydlig och gemensam målbild mellan förtroendevalda på nationell, regional och lokal nivå är av största betydelse för politikens långsiktiga resultat. Mot bakgrund av detta resonemang föreslår utredningen att regeringen, under en begränsad tid, tillsätter en nationell samordnare som stöttar dialog kring och genomförande av den nya politiken.

Datum
2019-10-23

Diarienummer
KS-2019/2241.109

Ingen förändring av lagen

De författningsförslag som återfinns i utredning avser uteslutande ändringar i ett antal förordningar, speciellt då de för olika statliga myndigheter.

Konsekvenser för kommunerna

Kommunerna är viktiga aktörer i arbetet med att göra samhället tillgängligt för alla. Utredningens förslag om ansvar för styrning och uppföljning riktar sig dock enbart till den statliga sektorn och innebär därför i dessa avseenden inte några tillkommande kostnader för kommunerna utöver de som redan följer av att Sverige ratificerat FN-konventionen rörande rättigheter för funktionsnedsatta.

Remissvar

Huddinges funktionshinderråd har fått ärendet för beredning och beslut medan övriga remissinstanser utgörs av kommunens förvaltningar då ärendet på grund av tidsskäl inte hinner nämndbehandlas. Miljö- och bygglovsförvaltningen och gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har avstått från att svara.

Huddinges funktionshinderråd

Rådet delar bedömningen att genomförandet av den nya funktionshinderspolitik som riksdagen beslutade 2017 kräver ett omfattande reformarbete som berör hela samhället (*bilaga 3*). Det handlar om ett arbete där gamla attityder, arbetssätt och organisationer utmanas för att förändra samhället på ett genomgripande och långsiktigt sätt.

Rådet ställer sig positivt till betänkandet och utredningens förslag kring ökad delaktighet ligger väl i linje med Huddinge kommuns arbete kring delaktighet.

För att få ett verkligt genomslag för funktionshinderspolitiken krävs att kommunsektorns verksamheter involveras på ett effektivt sätt och täta kontakter och ett förtroendefullt samarbete med beslutsfattare på lokal nivå bör därför prioriteras i den föreslagna nationella samordnarens uppdrag.

När det gäller uppföljning och analys av funktionshinderspolitiken föreslås "Myndigheten för delaktighet" att följa upp detta utifrån ett helhetsperspektiv. Rådet vill dock påtala att uppföljningen inte får vara för övergripande och att indikatorerna ska kunna följas över tid. Huddinge kommuns arbete kring jämlik styrning innebär att verksamheterna ska mäta och analysera statistik och resultat utifrån ett köns-, barn- och områdesperspektiv så att omotiverade skillnader kan redovisas och åtgärdas. Jämlik styrning genom uppdelning av ordinarie indikatorers resultat enligt dessa principer hjälper verksamheterna att med en större träffsäkerhet skapa likvärdig service och jämlika livsvillkor.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Förvaltningen är positivt inställd till att en utredning som syftar till att se över styrning och uppföljningen av funktionshinderspolitiken framtagits, men då förslagen är allmänt hållna har förvaltningen svårt att bedöma vilka konsekvenser

de föreslagna rekommendationerna har för förskolans och grundskolans verksamhet (*bilaga 4*).

Kultur- och fritidsförvaltningen

Kultur- och fritidsförvaltningen har i sitt remissvar kommenterat betänkandets förslag på styrning och uppföljning samt belyst de frågor som rör förvaltningens verksamhetsområden (*bilaga 5*). Förvaltningens svar avser främst behovet för personer med intellektuella och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar då de har stort ohälsotal och är en prioriterad målgrupp.

Bland annat är det av största vikt med dialog på jämlika villkor och att kompetens- och kunskapsinhämtande sker från båda håll för att politiken ska kunna få bäring på beslut och verksamhet även på kommunal nivå. Förvaltningen konstaterar också att det i dagsläget är svårt för kommuner att få tillgång till statistik som ger en rättvis bild av målgruppens situation och kan användas i uppföljning och verksamhetsutveckling.

Socialförvaltningen

Förvaltningen ser innehållet i betänkandet som angeläget och viktigt inslag i ett samhälle som värnar om alla människors lika värde och rätt (*bilaga 6*). Förvaltningen är väl medveten om att det fortfarande finns stora brister i samhället i stort och när det gäller hur olika samhällsverksamheter bedrivs för att ta tillvara och inarbeta kunskaper och erfarenheter från människor med funktionshinder i syfte att öka funktionshindrade människors faktiska delaktighet i alla samhällsfunktioner. Det vill säga, ett samhälle som lever och verkar för demokratiska värden i praktiken.

Förvaltningen ser också att punkten om vikten av förebyggande arbete för att motverka diskriminering av personer med funktionsnedsättning är särskilt angelägen att lyfta fram. Det ligger helt i linje med såväl funktionshinderspolitiken som i linje med att upprätthålla och fördjupa förvaltningens arbete med mänskliga rättigheter i stort.

När det gäller förslaget om att inrätta en nationell samordnare för funktionshinderspolitiken ställer sig förvaltningen tveksam. Förvaltningens bedömning är att en nationell samordnare inte per automatik leder till goda framsteg.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsens förvaltning anser att jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning är viktigt. Förvaltningen delar också utredningens bedömning att styrningen av insatser, reformer och utvärderingar behöver effektiviseras för att öka takten i genomförandet av funktionshinderspolitiken och att vissa samhällsområden behöver prioriteras för att snabbare nå det nationella målet.

Trots att utredningens förslag om ansvar för styrning och uppföljning enbart riktar sig till den statliga sektorn och inte innebär några tillkommande kostnader för kommunerna vill förvaltningen ändå lämna synpunkter i punktform nedan:

Datum
2019-10-23Diarienummer
KS-2019/2241.109

- I betänkandet föreslås att en nationell samordnare inrättas temporärt. För att få ett verkligt genomslag för funktionshinderspolitiken krävs att kommunernas verksamheter involveras och därför är det bra att den nationella samordnaren föreslås fokusera på detta. Dennes roll framstår dock som oklar gentemot forskning och de myndigheter vars arbete ska samordnas. Ett uppdrag till en samordnare måste vara tydligare formulerat än att ”samordnaren på olika sätt ska vara främjande i genomförandet av den nya funktionshinderspolitiken och dess nationella mål”. Att en rådgivande expertgrupp ska knytas till samordnaren gör inte dennes uppdrag tydligare. Dessutom finns alltid risken att temporära insatser permanentas och medför en merkostnad för skattebetalarna.
- När det gäller uppföljning och analys av funktionshinderspolitiken föreslås ”Myndigheten för delaktighet” göra detta utifrån ett helhetsperspektiv. Förvaltningen anser att uppföljningen inte får vara för övergripande och att indikatorerna ska kunna följas över tid och utifrån olika perspektiv så att omotiverade skillnader kan redovisas. Detta för att myndigheter och verksamheter lättare ska kunna använda resultatet för att skapa likvärdig service och jämlika livsvillkor för de med funktionsnedsättning.
- Förvaltningen anser också att det förebyggande arbetet för att motverka diskriminering av personer med funktionsnedsättning är särskilt angeläget att lyfta fram i det fortsatta arbetet.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till remissyttrande medför inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser för kommunen.

Camilla Broo
KommundirektörToralf Nilsson
KanslidirektörBjörn Rosborg
Utredare

Datum
2019-10-23

Diarienummer
KS-2019/2241.109

Bilagor

Bilaga 1. Förslag till remissyttrande

Bilaga 2. Styrkraft i funktionshinderspolitiken (SOU 2019:23)

(https://www.regeringen.se/499692/contentassets/83bb46df544f497ba-f34fa7efacd5b64/styrkraft-i-funktionshinderspolitiken-sou-2019_23.pdf)

Bilaga 3. Remissvar från Huddinge funktionshinderråd

Bilaga 4: Remissvar från barn- och utbildningsförvaltningen

Bilaga 5. Remissvar från kultur- och fritidsförvaltningen

Bilaga 6. Remissvar från socialförvaltningen

Beslutet delges

Socialdepartementet

Remissinstanserna